

13.10.2017

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
Eduskunta

Viite HE 134/2017 vp / Asiantuntijapyyntö

**ASiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle
laiksi tulotietojärjestelmästä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

Tulorekisterin perustamista on valmisteltu valtionvarainministeriön asettamassa Kansallisen tulorekisterin perustamishankkeessa, jossa myös sosiaali- ja terveysministeriö on ollut edustettuna.

Sosiaali- ja terveysministeriö puoltaa hallituksen esityksen mukaisen tulorekisterin perustamista ja pitää sen tavoitteita kaikilta osin kannatettavina. Tulorekisterin käyttöönotolla on myönteisiä vaikutuksia palkan- ja muiden tulonsaajien, työnantajien ja muiden yritysten sekä julkisen hallinnon kannalta. Tulorekisterin vaikutuksista keskeisin on hallinnollisen taakan vähentyminen niin työnantajilla kuin myös hallinnossa. Tulorekisteriin ilmoittaminen korvaisi kaikki sinne ilmoitettavia tulotietoja koskevat lakisääteiset ilmoitusvelvollisuudet. Kaikki tulotietoja käyttävät tahot saisivat siten nämä tiedot tulorekisteristä. Hallituksen esityksessä on varsin seikkaperäisesti kuvattu sitä hyvin laajaa tietomäärää, jota eri tahot mukaan lukien sosiaalivakuutuksen toimeenpanijat tarvitsevat lakisääteisiä tehtäviä hoitaessaan.

Kaikkia sosiaalivakuutuksen etuuksien kannalta sinänsä tarpeellisia tietoja ei olisi pakollista ilmoittaa tulorekisteriin, koska tehtyjen selvitysten mukaan pakollisuuden on arvioitu tuottavan osalle pieniä yrityksiä kohtuutonta hallinnollista taakkaa. Esityksessä on kuitenkin arvioitu, että suurimmalla osalla yrityksistä olisi jo nyt edellytykset ilmoittaa myös nämä vapaaehtoiset täydentävät tiedot tulorekisteriin. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää täydentävien tietojen ilmoittamista tulorekisteriin hyvin tärkeänä, jotta tulorekisteriä voitaisiin hyödyntää täysimääräisesti niin Kansaneläkelaitoksen käsittelemien etuuksia kuin myös muita sosiaalivakuutuksen etuuksia käsiteltäessä.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla tulorekisteri vaikuttaa erityisesti sosiaaliturvan ja työsuojelun toimeenpanoon. Tulorekisterin toteuttaminen edellyttää tehtäväksi joitakin lähinnä teknisluonteisia muutoksia sosiaalivakuutuslainsäädäntöön. Sosiaali- ja terveysministeriössä on myös käynnissä valmistelutyö, jossa käydään läpi sosiaalivakuutuslainsäädäntöä ja selvitetään mahdollisuuksia muuttaa sitä niin, että tulorekisteriä voitaisiin hyödyntää mahdollisimman kattavasti. Tarvittavat muutokset valmistellaan erikseen sosiaali- ja terveysministeriössä ja annetaan ajoissa ennen tulorekisterin käyttöönottoa. Myös jatkossa on sosiaaliturvalainsäädännön kehittämisessä otettava huomioon tulorekisterin käyttö ja sen antamat mahdollisuudet.

Hallitusneuvos

Mika Mänttari

